

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษามโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบมโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มี

สภาพแวดล้อมทางครอบครัวที่ต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัด กรมสามัญศึกษา และกรมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มแบบชั้น หลายขั้นตอน (Multi - Stratify Random Sampling) ดังนี้

1. แบบโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษาได้โรงเรียน 26 โรงเรียน และโรงเรียนสังกัดกรมการศึกษา เอกชน ได้โรงเรียน 6 โรงเรียน รวมโรงเรียนทั้งสิ้น 31 โรงเรียน
2. สุ่มห้องเรียนโดยการสุ่มแบบง่าย [Simple Random Sampling] มาโรงเรียนละ 1 ห้อง ได้ห้องเรียน จำนวนห้องเรียนของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมการศึกษา เอกชน จำนวน 32 ห้อง
3. สุ่มนักเรียนมาจากแต่ละห้อง ห้องละ 40 คน ได้จำนวนนักเรียนสังกัดกรมสามัญ ศึกษา และสังกัดกรมการศึกษาเอกชน รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 1,280 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้สอบ โดยเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check List) ซึ่งมีขอบเขตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางครอบครัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจ โดยเป็นแบบเลือกตอบ (Objection Multiple Choice)

1. จำนวนประชากรและคุณภาพประชากร เป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจ
2. ลักษณะกายภาพเป็นตัวกำหนดลักษณะทาง เศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ
3. ความแตกต่างของระบบเศรษฐกิจทำให้เกิดความร่วมมือหรือความขัดแย้งระหว่างประเทศ
4. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นจะก่อให้เกิดความเข้าใจในโครงสร้างทาง เศรษฐกิจและสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจส่วนตัวและส่วนรวมของประเทศ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทัศนคติทาง เศรษฐกิจที่ได้ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนมัธยมวัดดาวตนเอง จำนวน 100 คน ที่มีประชากรกลุ่มจริงไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เลือกไว้ จำนวน 1,200 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) และนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร
 - 1.1 นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่นี้ จำนวนร้อยละ 68.25 เป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล และนักเรียนอีกจำนวนร้อยละ 31.75 เป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนราษฎร์
 - 1.2 สภาพแวดล้อมทางครอบครัวด้านเศรษฐกิจ บิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่นี้ จำนวนร้อยละ 37.25 มีอาชีพค้าขาย รองลงมา ร้อยละ 26.25 มีอาชีพรับราชการ และจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 19.58 มีอาชีพรับจ้าง รายได้เฉลี่ยของครอบครัวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่นี้ ร้อยละ 29.10 อยู่ระหว่างต่ำกว่า 3,000 บาท ต่อเดือน แหล่งที่อยู่อาศัยของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่นี้ ร้อยละ 47.30 อาศัยอยู่บริเวณเขตเมืองชั้นใน สื่อที่ให้ความรู้ทาง เศรษฐกิจส่วนใหญ่นี้ ร้อยละ 49.60 คือ หนังสือพิมพ์

1.3 ประสพการณ์ทาง เศรษฐกิจด้านสังคม นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.5 ใช้เงินตามที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดนี้ นักเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.0 จับจ่ายซื้อของใช้ด้วยตนเอง และนักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 53.58 เก็บเงินออมด้วยตนเอง

2. การศึกษามโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลปรากฏว่า มโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจมีค่ามัธยัมเลขคณิตของคะแนนมโนทัศน์รวมทุกเรื่อง เท่ากับ 24.05 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ค่ามัธยัมเลขคณิตของคะแนนมโนทัศน์ของเกี่ยวกับเรื่อง จำนวนประชากรและคุณภาพประชากร เป็นปัจจัยที่ฐานานุกรมการพัฒนา เศรษฐกิจ เท่ากับ 5.39 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน เรื่องลักษณะกายภาพเป็นตัวกำหนด ลักษณะทาง เศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ เท่ากับ 5.97 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน เรื่อง ความแตกต่างของระบบเศรษฐกิจทำให้เกิดความร่วมมือหรือความขัดแย้งระหว่างประเทศ เท่ากับ 6.00 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน เรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลัก เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นจะก่อให้เกิดความเข้าใจทาง เศรษฐกิจและสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาส่วนตัวและ ส่วนรวมของประเทศ เท่ากับ 6.67 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คะแนนมัธยัมเลขคณิตของ มโนทัศน์เรื่องความรู้ ความเข้าใจในโครงสร้างทาง เศรษฐกิจและสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาส่วนตัวและส่วนรวมของประเทศ อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าเรื่องอื่น ๆ

3. เปรียบเทียบมโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามสภาพ สภาพแวดล้อมทางครอบครัวด้าน เศรษฐกิจ

3.1 สภาพแวดล้อมทางครอบครัวด้าน เศรษฐกิจ

มโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีสภาพแวดล้อมทางครอบครัวด้าน เศรษฐกิจต่างกัน โดยพิจารณาจากแหล่งที่อยู่อาศัย อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง สื่อที่นำข่าวสารทาง เศรษฐกิจ เมื่อทดสอบความแปรปรวนเป็นรายคู่แล้วปรากฏว่า มีมโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนที่มีแหล่งที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตเมืองชั้นกลาง มีมโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่มีแหล่งที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตเมืองชั้นในและ เขตเมืองชั้นนอก คือ ค่ามัธยัมเลขคณิตของคะแนนมโนทัศน์รวมทุกเรื่อง เท่ากับ 25.28 นักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีมโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ

เกษตรกรรม ค้าขาย คือ ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนรวมทั้งหมด เท้ากับ 25.45 นักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้น้อยกว่า 3,000 บาท ต่อเดือน มีมโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้ 3,000 - 7,000 บาท ต่อเดือน, 7,000 - 25,000 บาท ต่อเดือน และสูงกว่า 25,000 บาท ต่อเดือน คือ ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนรวมทั้งหมด เท้ากับ 25.30 นักเรียนที่อ่านหนังสือที่ห้องสมุดทาง เศรษฐกิจ คือ หนังสือพิมพ์ มีมโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่อ่านหนังสือที่ห้องสมุดทาง เศรษฐกิจ คือ โทรทัศน์และวิทยุ คือ ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนรวมทั้งหมด เท้ากับ 24.40

3.2 สภาพแวดล้อมทางครอบครัวด้านสังคม

มโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองกำหนดการใช้เงินให้กับนักเรียนที่ตัดสินใจใช้จ่ายเงินด้วยตนเอง โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายมโนทัศน์แล้ว พบว่านักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองกำหนดการใช้เงินให้มโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่ตัดสินใจใช้จ่ายเงินด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในเรื่อง จำนวนประชากรและคุณภาพประชากร เป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนา เศรษฐกิจ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลัก เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นจะก่อให้เกิดความเข้าใจในโครงสร้างทาง เศรษฐกิจและสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา เศรษฐกิจส่วนตัวและส่วนรวมของประเทศ ส่วนเรื่องลักษณะกายภาพเป็นตัวกำหนดลักษณะทาง เศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ ความแตกต่างของระบบ เศรษฐกิจทำให้เกิดความร่วมมือหรือความขัดแย้งระหว่างประเทศ นักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองกำหนดการใช้เงินให้ และนักเรียนที่ตัดสินใจใช้จ่ายเงินด้วยตนเองมีมโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองซื้อของใช้ให้กับนักเรียนที่ซื้อของใช้ด้วยตนเอง โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายมโนทัศน์แล้วพบว่า นักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองซื้อของใช้ให้มโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่ซื้อของใช้ด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในเรื่อง จำนวนประชากรและคุณภาพประชากร เป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนา เศรษฐกิจ ลักษณะกายภาพเป็นตัวกำหนดลักษณะทาง เศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ นักเรียนที่ซื้อของใช้ด้วยตนเองมีมโนทัศน์สูงกว่านักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองซื้อของใช้ให้ ในเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลัก เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นจะก่อให้เกิดความเข้าใจในโครงสร้างทาง เศรษฐกิจและสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา เศรษฐกิจส่วนตัวและส่วนรวมของประเทศอย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนเรื่องความแตกต่างของระบบเศรษฐกิจทำให้เกิดความร่วมมือหรือความขัดแย้งระหว่างประเทศ นักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองชื่อของใช้ให้ และนักเรียนที่ชื่อของใช้ด้วยตนเองมีมันท์ศน์ทาง เศรษฐกิจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มันท์ศน์ทาง เศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียนที่ฝากเงินออมไว้กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองกับนักเรียนเก็บเงินออมด้วยตนเอง โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายมันท์ศน์แล้วพบว่านักเรียนที่ฝากเงินออมไว้กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีมันท์ศน์ทาง เศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่เก็บเงินออมด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในเรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นจะก่อให้เกิดความเข้าใจในโครงสร้างทาง เศรษฐกิจและสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจส่วนตัวและส่วนรวมของประเทศ นักเรียนที่เก็บเงินออมไว้ด้วยตนเองมีมันท์ศน์สูงกว่านักเรียนที่ฝากเงินออมไว้กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในเรื่องลักษณะกายภาพเป็นตัวกำหนดลักษณะทาง เศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ ส่วนในเรื่องจำนวนประชากรและคุณภาพประชากรเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจ นักเรียนที่ฝากเงินออมไว้กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองกับนักเรียนที่เก็บเงินออมด้วยตนเองมีมันท์ศน์ทาง เศรษฐกิจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง "มันท์ศน์ทาง เศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6" ปรากฏข้อค้นพบทั้งที่เป็นไปตามสมมติฐานและไม่เป็นไปตามสมมติฐาน สามารถนําประเด็นสำคัญมาอภิปรายได้ ดังนี้

มันท์ศน์ทาง เศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1,200 คน ปรากฏว่ามีค่ามัธยเลขคณิตของคะแนนมันท์ศน์ เท่ากับ 24.05 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ค่ามัธยเลขคณิตของคะแนนมันท์ศน์เกี่ยวกับเรื่อง จำนวนประชากร และคุณภาพประชากรเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจเท่ากับ 5 - 39 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ลักษณะกายภาพเป็นตัวกำหนดลักษณะทาง เศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ เท่ากับ 5.97 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ความแตกต่างของระบบเศรษฐกิจทำให้เกิดความร่วมมือหรือความขัดแย้งระหว่างประเทศ เท่ากับ 6.00 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น จะก่อให้เกิดความเข้าใจในโครงสร้างทาง เศรษฐกิจ และ

สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจส่วนตัวและส่วนรวมของประเทศ เท่ากับ 6.67 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน จะเห็นได้ว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีมโนทัศน์ทางเศรษฐกิจในระดับปานกลาง เพราะพิจารณาผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจะพบว่า ค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนมโนทัศน์รวมของนักเรียนเท่ากับ 24.05 การที่นักเรียนมีค่ามัธยฐานเลขคณิตเพียงเท่านี้ แสดงว่ามโนทัศน์ทางเศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจเท่าที่ควร เพราะว่าเศรษฐกิจที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่นี้ต้องการทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจทางเศรษฐกิจสูงมาก แต่การจัดการศึกษายังไม่สามารถตอบสนองสิ่งเหล่านี้ได้ ดังที่ พรชัย ทัศนวัฒน์ (2521 : 30 - 31) ได้เสนอไว้ว่าระบบการศึกษาที่ผ่านมาและที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้จะไม่สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจ และไม่สัมพันธ์กับความต้องการอันจำเป็นของท้องถิ่นและตลาดแรงงาน พิจารณาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ผ่านมา ไม่มีเป้าหมายที่แน่นอนทำให้เกิดปัญหาการผลิตทางด้านใดด้านหนึ่งจนล้มตลาดแรงงาน หรือปัญหาการขาดแคลนคนในบางสาขา นอกจากนี้จากเอกสารของฝ่ายวิจัยและวางแผนธนาคารไทยพาณิชย์ (2531: 7 - 9) สรุปได้ว่าในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2531 แม้ภาวะเศรษฐกิจของไทยจะอยู่ในฐานะที่ฟื้นตัวดีกว่าช่วง 6 เดือนแรกของปีเดียวกัน แต่ภาวะเศรษฐกิจโดยรวมก็ยังประสบปัญหาการขาดดุลการค้าอยู่ เช่นเดียวกับที่พบในงานวิจัย ھرรษา ประνομสกุล (2526 : 119 - 124) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ھرรศณะของนักเศรษฐศาสตร์ไทยต่อการจัดประสบการณ์ในการศึกษาภาคบังคับพุทธศักราช 2534" ได้เสนอแนะว่า ในปีพุทธศักราช 2534 ประเทศไทยจะมีประชากรเพิ่มขึ้น สภาพการณ์เช่นนี้อาจเป็นผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการทำมาหากิน ที่อยู่อาศัย ปัญหาสภาวะแวดล้อม และมีปัญหาการย้ายถิ่น เนื่องจากขาดที่ดินในภาคเกษตร เพื่อเข้ามาทำภาคอุตสาหกรรม ดังนั้นความรู้ทางเศรษฐกิจที่จำเป็นสำหรับนักเรียนคือ ทักษะทางวิชาชีพในท้องถิ่น ทางด้านหัตถกรรม และอุตสาหกรรม การเลือกอาชีพ วิถีงาน การฝากเงิน การกู้เงิน อัตราดอกเบี้ย ลักษณะอาชีพต่างในชุมชน และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการตลาด

นอกจากนี้ ผลการวิจัยเกี่ยวกับมโนทัศน์ทางเศรษฐกิจของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางครอบครัวด้านเศรษฐกิจต่างกัน โดยพิจารณาจากแหล่งที่อยู่อาศัย อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ล้อมทำให้ข่าวสารทางเศรษฐกิจ ปรากฏว่านักเรียนมีมโนทัศน์ทางเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และเมื่อทดสอบความแปรปรวนเป็นรายคู่แล้ว ปรากฏว่า นักเรียนที่มีแหล่งที่อยู่อาศัยในเขตเมืองชั้นกลางมีมโนทัศน์ทางเศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่มีแหล่งที่อยู่อาศัยบริเวณเขตเมืองชั้นในและ เขตเมือง

ชั้นกลาง ซึ่งได้แก่ เขตยานนาวา เขตพระโขนง เขตบางเขน เขตบางกะปิ เขตบางกอกน้อย เขตภาษีเจริญ เขตราชบุรีบูรณะ เป็นแหล่งธุรกิจการค้าย่อยที่สำคัญที่นักเรียนได้มีโอกาสได้รับประสบการณ์ทาง เศรษฐกิจสูงกว่าเขตเมืองชั้นใน ซึ่งเป็นสถานที่ราชการและ เขตธุรกิจขนาดใหญ่ และเขตเมืองชั้นนอกซึ่งยังมีสภาพเป็นเขตธุรกิจอยู่ อาชีพและรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่แตกต่างกัน มีแนวโน้มทาง เศรษฐกิจต่างกัน และเมื่อทดสอบความแปรปรวนเป็นรายคู่แล้วปรากฏว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่มีอาชีพรับจ้าง มีแนวโน้มทาง เศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ เกษตรกรรม ค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้ ต่ำกว่า 3,000 บาท ต่อเดือน มีแนวโน้มทาง เศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้ 3,000 - 7,000 บาท ต่อเดือน 7,000 - 25,000 บาท ต่อเดือน สูงกว่า 25,000 บาท ต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลที่พบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สตีเฟน แอล แจ็คสตัดท์ และคริสเตียน กรูทาร์ท (Stephen L. Jackstadt and Chirstian Grootaert 1980 : 39) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Gender, Gender Stereotyping, and Socioeconomic Background as Determinants of Economic Knowledge and Learning" และพบว่า อาชีพและฐานะทาง เศรษฐกิจของผู้ปกครองมีผลต่อความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ เศรษฐกิจของนักเรียนมัธยมศึกษา นักเรียนที่ใช้สื่อที่ให้ข่าวสารทาง เศรษฐกิจต่างกันจะมีแนวโน้มทาง เศรษฐกิจแตกต่างกัน และเมื่อทดสอบความแปรปรวนรายคู่แล้ว ปรากฏว่า นักเรียนที่ใช้สื่อที่ให้ข่าวสารทาง เศรษฐกิจ คือ หนังสือพิมพ์มีแนวโน้มทาง เศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนที่ใช้สื่อที่ให้ข่าวสารทาง เศรษฐกิจ คือ วิทยุ โทรทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลที่พบนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสื่อต่าง ๆ มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจทาง เศรษฐกิจของนักเรียน ดังที่ สมชาย ธรรมนันท์กุล (2529 : 72) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบกับการรับรู้ความน่าเชื่อถือของ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ นักศึกษาอาชีวศึกษาจากโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางโทรทัศน์" พบว่า ข้อมูลข่าวสารใน โฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางโทรทัศน์นั้น มีผลต่อผู้ชมที่เป็นเยาวชนรับรู้ความน่าเชื่อถือได้ จากเอกสารฝึกอบรมการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการในระดับจังหวัด โครงการพัฒนาระบบ การวางแผนและการบริหารการศึกษา (2528 : 2526) สรุปได้ว่า สื่อมวลชนที่ทำหน้าที่เป็นตัว ขัดเกลากลางสังคมที่มีพลัง เป็นอย่างมาก เนื้อหาสาระที่ปรากฏในสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็น ละคร- โทรทัศน์ โฆษณาสินค้า ข่าว และเรื่องต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ และหนังสืออ่านเล่น ภาพยนตร์ วิทยุ ล้วนแต่เป็นการสอดใส่ความคิดและค่านิยมให้แก่ผู้รับสื่อทั้ง โดยตรงและโดยอ้อม ผู้รับสื่อก็ มักรับสารด้วยความเต็มใจของตนเอง

เมื่อศึกษามโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียนที่มี ประสบการณ์ทางครอบครัวด้านสังคมต่างกัน พบว่า ระหว่างนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง กำหนดการใช้จ่ายเงินให้กับนักเรียนที่ตัดสินใจใช้จ่ายเงินด้วยตนเอง ระหว่างนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองซื้อของใช้ให้กับนักเรียนที่ซื้อของใช้ด้วยตนเอง ระหว่างนักเรียนที่ฝากเงิน ออมไว้กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองกับนักเรียนที่เก็บเงินออมด้วยตนเอง โดยส่วนรวมแล้วมี มโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลที่พบนี้ ผู้วิจัยมี ความเห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีผลต่อความรู้ ความเข้าใจทางด้าน เศรษฐกิจของนักเรียนมัธยมศึกษา ดังที่ รัตนา สายคณิต (2525 : 264) ได้เสนอไว้ว่า "การพัฒนาเศรษฐกิจจะดำเนินไปอย่างรวดเร็วหรือล่าช้าอย่างไรขึ้นอยู่กับปัจจัยอีกประเภทหนึ่ง - ไม่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยต่าง ๆ เช่น ทัศนคติของประชากร สถาบันครอบครัว ศาสนา วัฒนธรรม เช่น ถ้าประชากรของประเทศเป็นคนเมตตา มีผล มีความรู้สึกรักและผูกพัน ต่อสังคมมีอุปนิสัยกล้าเสี่ยงภัยในการประกอบธุรกิจ ระบบครอบครัวส่งเสริมให้สมาชิกได้ทำงาน หักตนเองมีอิสระในความคิดหาเหตุผลเพื่อตัดสินใจ" เช่นเดียวกับ อุดล จาตุรงค์กุล (2526 : 85) ได้สรุปว่า ครอบครัวเป็นตัวกำหนดหลักและตัวแปรอิสระที่สำคัญในส่วนใหญ่ของ พฤติกรรมของผู้บริโภค อย่างน้อยที่สุดครอบครัวก็ทำหน้าที่เป็นเครื่องกลั่นกรองที่สำคัญ โดยการ ใช้จ่ายการออมให้รู้จักระเบียบทางสังคม เพื่อสร้างและให้การประนีประนอมทัศนคติและ ค่านิยมต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเริ่มมาห้มีต่อสินค้า การประสบความสำเร็จ การอนุมัติ และการบริโภค

ข้อเสนอแนะ

จากผลที่พบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้จัดทำหลักสูตร

1. ผู้จัดทำหลักสูตรควรจะต้องเป็นนโยบายที่จะจัดทำหลักสูตรที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจทาง เศรษฐกิจ เป็นหลักสูตรกว้างและครอบคลุม ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ผู้จัดทำหลักสูตร ควรเน้น การจัดทำหลักสูตรที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ ความ เข้าใจทาง เศรษฐกิจที่ทันสมัย และเป็นสภาพความจริง ที่เกิดขึ้นในสังคมทั่วไป

ข้อเสนอแนะสำหรับครูสังคมศึกษา

1. ครูสังคมศึกษาคควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่อพัฒนามโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจ โดยใช้สื่อ หนังสือพิมพ์ประกอบการสอน และให้นักเรียนได้ฝึกภาคปฏิบัติในแหล่ง เศรษฐกิจต่างๆ ที่สามารถจะหาได้
2. ครูสังคมศึกษาคควรศึกษาภูมิหลังของเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทาง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางครอบครัวที่แตกต่างกันของ ักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

1. บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรดูแลผู้อยู่ใต้ปกครองอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ผู้อยู่ใต้การ ปกครองได้เรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทาง เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน
2. บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรเปิดโอกาสให้ผู้อยู่ใต้การปกครองมีการตัดสินใจด้วย ตนเองในการประกอบกิจกรรมทาง เศรษฐกิจบางประการ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้วิจัยต่อไป

1. ควรศึกษามโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจของนักเรียนมัธยมศึกษา ที่มีสภาพแวดล้อมทาง- ครอบครัวที่แตกต่างกัน ด้านอื่น ๆ
2. การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน เพื่อพัฒนามโนทัศน์ มโนทัศน์ทาง เศรษฐกิจของนักเรียนมัธยมศึกษา